

Historische huizen in Overasselt en Malden

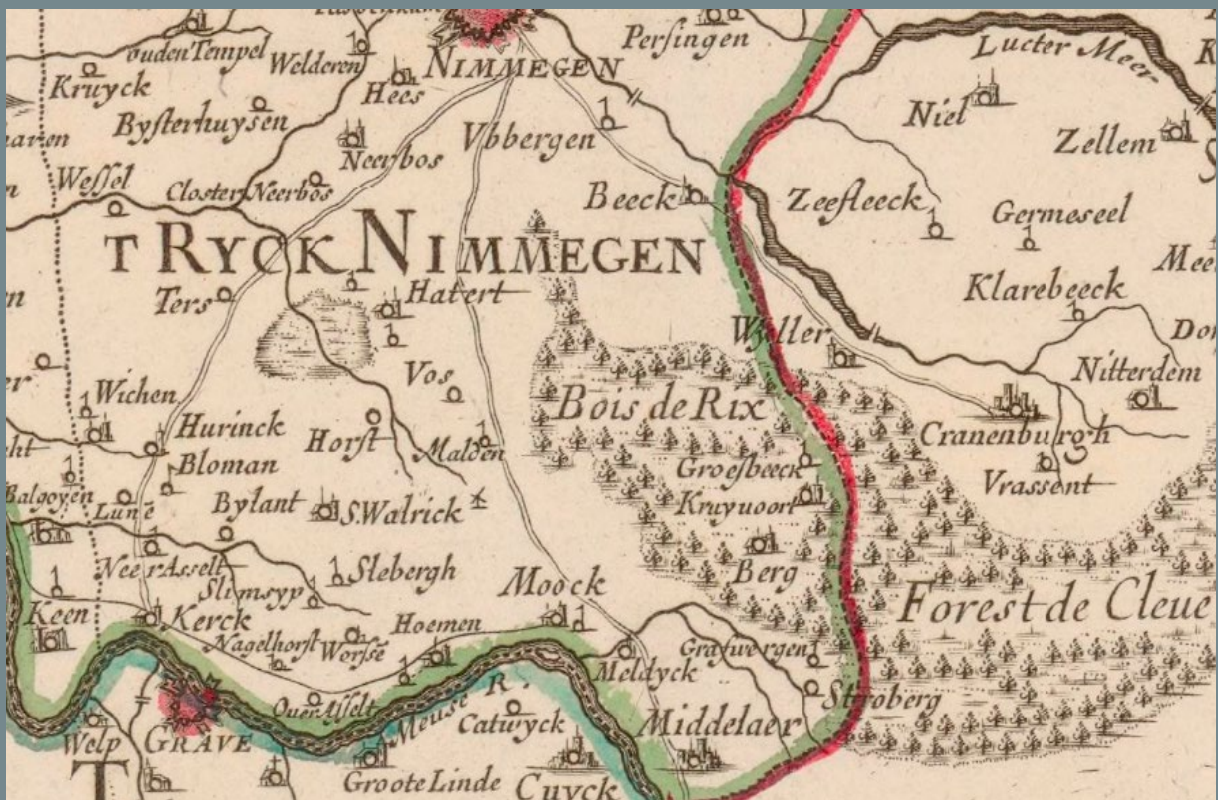
door Leo Ewals

Behalve het kasteel van Heumen en de motteburch van Malden kende onze gemeente nog verschillende andere gebouwen met allure. In Overasselt lagen volgens de oude leenaktenboeken van het Kwartier van Nijmegen drie adellijke bezittingen. Allereerst is er Het Huys te Overasselt, ook wel kasteel genoemd, dat waarschijnlijk ten oosten van het oude Nederlands-Hervormde kerkje lag. Het sneuvelde in de Hollands-Franse oorlog (1672-1678), toen Franse legers langs de Maas optrekkend Nederland binnenvielen en veel verwoesting aanrichtten in de regio. Tot de bezittingen van dit huis behoorden drie bouwhoven: het Duyfhuys (aan de Schoonenburgsestraat), de Bakelaar (aan het begin van de Garstkampseweg bij de Hoogstraat, thans verdwenen) en de Meulenbergh (aan de Oude Kleefsebaan).

Overasselt, Kasteelsestraat (foto LE)

Dan was er het herengoed Schoonenburg (ook wel Schonenburch geschreven) dat lag in de Schoonenburgse Polder bij de Rotsestraat en de vroegere Kerkstraat. Die havezathe is in 1721 afgesplitst van Het Huys te Overasselt en is generaties lang eigendom geweest van adellijke families. Het huis is eerst in 1853 ter veiling aangeboden, en in 1854 nogmaals, toen om afgebroken te worden. De naam leeft voort in de Schoonenburgseweg.

Le Sr. Sanson, La Veluwe, la Betuwe et le comté de Zutphen dans le duché de Gueldre, L. Cordier sculp. 1702, met o.a. Nagelhorst, Slimsyp en Slebergh (Bibl. Nat. de France, Cartes et plans, GE DD-2987 (4696))

Overasselt, gracht van vroegere havezathe Sleeburg (foto LE)

Piet Guntlisbergen, Overasseltse boerderij De Grote Sleeburg, met ervoor de gracht van de vroegere havezathe, acrylverf, 1974 (part. coll.)

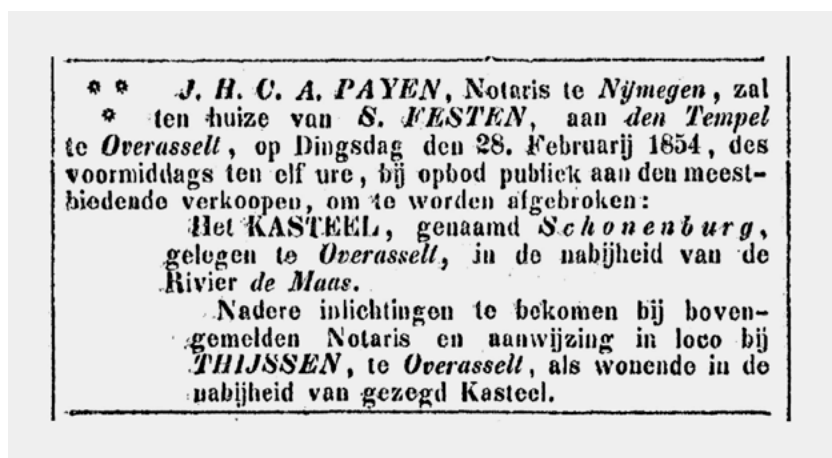
Cornelis Pronk, Nagelhorst te Overasselt, gewassen tekening, 1732 (Gelders Archief, nr. 1551-1221)

In de Kasteelsestraat lag, ongeveer waar nu de Hibmahoeve ligt, het huis Slimsijp. Het werd omgedoopt tot Klein Schoonenburg, na afbraak van het bovengenoemde huis Schoonenburg. Het was een echte havezathe, een met grachten versterkte hofstede. Ook dit huis is echter geruisloos van het toneel verdwenen.

Aan de Sleeburgsestraat lag eeuwenlang een oud adellijk huis, waarvan men de omgrachting nog kan zien bij de boerderij Kleine Sleeburg. Mogelijk is het oorspronkelijk een soort motteburcht geweest, een bouwwerk op verhoogd terrein met omgrachting, waarvan er verschillende in de regio Malden-Wijchen bekend zijn. De vroegste vermelding ervan is uit de veertiende eeuw. De eerste heer van Sleeburg die ons bekend is, leefde in de vijftiende eeuw en luisterde naar de naam Arnt Piek tot Sleeburg. Generaties lang is de Sleeburg bewoond geweest, maar in later eeuwen raakte de havezathe in verval. Wanneer in 1852 alle bezittingen worden doorverkocht is er binnen de gracht geen bebouwing meer. De negen inwoners van het gehucht wonen dan in een boerderij en in een arbeiderswoning, Kleine Sleeburg genoemd. In 1955 laat de nieuwe eigenaar, de predikant Evert Pijnappel van Voorthuizen, de boerderij afbreken en zet er een nieuw landhuis neer, Grote Sleeburg, dat tot 1973 zou blijven bestaan. De naam Kleine Sleeburg siert nu de gevel van een nabijgelegen huis van recenter datum.

Tot slot zij hier Nagelhorst nog vermeld, waarschijnlijk ook een versterkte hofstede, die echter al in de achttiende eeuw was verdwenen. Pronk tekende in 1732 een resterend bijgebouw waarvan het dak open lag.

In Malden heeft behalve de motteburcht nog een boerenhofstede met historie gestaan: Maldensteijn. Nillesen, die een informatief boekje schreef over de gemeente, veronderstelt dat Maldensteijn de naam is van de vroegere curtis, de boerderij waar de rentmeester van Malden, als vertegenwoordiger van de graaf van Kleef, woonachtig was. Deze curtis lag midden in het dorp, nabij de katholieke kerk, dus vlakbij de plaats waar nu het sociaal-cultureel centrum ligt, dat de naam heeft overgenomen: Maldensteijn.

Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant, 18 februari 1854